

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Biroul pentru Relația cu Parlamentul

DEPARTAMENTUL PENTRU RELAȚIA CU PARLAMENTUL

L 192, 179, 13.05.2024

L 174, L 209, L 219, L 186

Nr. 4563/2024

08. MAI. 2024

Către: **DOMNUL MARIO OVIDIU OPREA,
SECRETARUL GENERAL AL SENATULUI**

Ref. la: punctele de vedere ale Guvernului aprobate în ședința Guvernului din data de 23 aprilie 2024

STIMATE DOMNULE SECRETAR GENERAL,

Vă transmitem, alăturat, în original, **punctele de vedere ale Guvernului** referitoare la:

1. Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap (**Bp. 86/2024, L. 192/2024**);
- L 179/2024 2. Propunerea legislativă pentru completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății (**Bp. 73/2024**);
3. Propunerea legislativă pentru protejarea sănătății persoanelor care își desfășoară activitatea în mod independent, precum și modificarea Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal (**Bp. 68/2024, L. 174/2024**);
- L 209/2024 4. Propunerea legislativă pentru completarea Legii nr. 10/1995 privind calitatea în construcții (**Bp. 98/2024**);
- L 219/2024 5. Propunerea legislativă pentru instituirea zilei de 1 august ca Ziua națională a "Salvamont România" (**Bp. 115/2024**);
- L 186/2024 6. Propunerea legislativă pentru modificarea Legii nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali (**Bp. 80/2024**).

Cu deosebită considerație,

NINI SĂPUNARU

SECRETAR DE STAT

PRIM MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea legii nr.115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr.215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr.393/2004 privind Statutul aleșilor locali*, inițiată de domnul senator USR Raoul-Adrian Trifan (Bp. 80/2024).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea alin. (1) și alin. (4¹) ale art. 18 din *Legea nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, cu modificările și completările ulterioare*¹, în sensul eliminării termenului de 6 luni de la stabilirea reședinței instituit pentru exercitarea dreptului de vot la circumscripția electorală respectivă.

¹ (1) Până cel mai târziu cu 45 de zile înaintea datei scrutinului, cetățenii cu drept de vot care și-au stabilit reședința de mai mult de 6 luni înaintea datei scrutinului în circumscripția electorală în care au loc alegeri pot solicita primarului, pe baza actului de identitate, înscrierea în Registrul electoral cu adresa de reședință pentru scrutinul respectiv.

(4¹) Cetățenii care și-au stabilit reședința în circumscripția electorală de mai puțin de 6 luni înaintea datei scrutinului își vor putea exercita dreptul de vot doar în comuna, orașul, municipiul sau subdiviziunea administrativ-teritorială a municipiului în care își au domiciliul.

Potrivit *Expunerii de motive*, „reglementarea actuală îngreunează și împiedică, de facto, exercitarea dreptului de vot de către un număr mare de alegători, care s-ar afla în dificultatea de a se deplasa în circumscripția electorală de domiciliu, în ziua alegerilor, doar pentru exercitarea dreptului de vot”.

II. Observații

1. Din perspectiva *principiului securității juridice* în materie electorală, semnalăm că stabilirea legislației constituie un element important al credibilității procesului electoral, iar modificarea frecventă a normelor pot dezorienta alegătorii.

În acest sens, *Codul bunelor practici în materie electorală* recomandă statelor asigurarea unei stabilități în ceea ce privește legislația în materie electorală, iar la paragraful 65 din *Raportul explicativ* se prevede că „*ceea ce trebuie evitat nu este atât modificarea sistemelor de scrutin - ele pot fi întotdeauna îmbunătățite -, ci modificarea lor frecventă sau cu puțin timp (mai puțin de un an) înainte de alegeri*”.

Astfel, precizăm că aceste recomandări, reținute și de Curtea Constituțională în jurisprudența sa constantă², nu pot fi ignorate, chiar dacă nu au caracter obligatoriu.

În jurisprudența sa, instanța de contencios constituțional a reținut că instabilitatea legislativă în materie electorală, determinată de modificarea acestei legislații, s-a relevat a fi nu doar un factor de incertitudine juridică, ci și o cauză a deficiențelor acestei legislații, statuându-se, totodată, că este necesară menținerea unei stabilități a legilor în materie electorală, ca expresie a *principiului securității juridice* (DCC nr. 682/2012).

Cu privire la forța juridică a dispozițiilor *Codului bunelor practici în materie electorală*, în jurisprudența sa³, Curtea Constituțională a statuat că, „*într-adevăr, acest act nu are un caracter obligatoriu, însă recomandările sale constituie coordonate ale unui scrutin democratic, în raport cu care statele care se caracterizează ca aparținând acestui tip de regim - își pot manifesta opțiunea liberă în materie electorală, cu respectarea drepturilor fundamentale ale omului, în general, și a dreptul de a fi ales și de a alege, în special*”.

---

² Decizia nr. 51/2012, Decizia nr.334/2013, Decizia nr.146/2019, Decizia nr.150/2020;

³ A se vedea, spre exemplu, Decizia nr.51/2012, Decizia nr.334/2013

În plus, instanța de contencios constituțional a reținut că „*aceste recomandări, nu pot fi ignorate chiar dacă nu au caracter obligatoriu*”, iar „*caracterul de stat de drept și democratic poate fi analizat și prin prisma recomandărilor elaborate în Liniile directoare ale Comisiei de la Veneția, care reprezintă reguli cu valoare de principiu și care constituie premisele necesare exercițiului oricărei democrații constituționale*”.

Față de cele expuse mai sus, având în vedere că intervenția legislativă preconizată vizează modificarea unor condiții esențiale pentru exercitarea dreptului de vot, aceasta fiind promovată cu mai puțin de 6 luni înainte de data alegerilor pentru autoritățile administrației publice locale⁴, considerăm că se poate pune în discuție o posibilă afectare a art. 1 alin. (5) și art. 147 alin. (4) din *Constituție*.

2. Semnalăm că era necesar să fie avute în vedere prevederile art. 14 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr.21/2024*, potrivit căreia „*Prin derogare de la prevederile art. 18 alin. (4¹) din Legea nr. 115/2015, cu modificările și completările ulterioare, la alegerile pentru autoritățile administrației publice locale din data de 9 iunie 2024, cetățenii cu drept de vot care și-au stabilit reședința în circumscripția electorală cu mai puțin de 60 de zile înaintea datei scrutinului își vor putea exercita dreptul de vot doar în comuna, orașul, municipiul sau subdiviziunea administrativ-teritorială a municipiului în care își au domiciliul*”.

3. Precizăm că dispozițiile art. 18 din *Legea nr. 115/2015* au fost recent modificate prin art. I al *Legii nr. 256/2023 pentru modificarea și completarea Legii nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 97/2005 privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români*⁵, publicată în Monitorul Oficial nr. 678 din 24 iulie 2023.

---

⁴ 9 iunie 2024 conform *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 21/2024*;

⁵ 1. La articolul 18, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

"ART. 18

"ART. 18

(1) Până cel mai târziu cu 45 de zile înaintea datei scrutinului, cetățenii cu drept de vot care și-au stabilit reședința de mai mult de 6 luni înaintea datei scrutinului în circumscripția electorală în care au loc alegeri pot solicita primarului, pe baza actului de identitate, înscrierea în Registrul electoral cu adresa de reședință pentru scrutinul respectiv."

Din acest punct de vedere, sub aspectul exigențelor de tehnică legislativă, semnalăm că, în contextul unor intervenții legislative succesive ale actelor normative în discuție, ar trebui să se aibă în vedere evitarea generării unei posibile situații de instabilitate legislativă, în considerarea art. 6 alin. (1) teza I din *Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare*.

4. Precizăm că în contextul promovării normei propuse pentru alin. (1) al art. 18, ce vizează eliminarea obligației privind stabilirea reședinței cu mai mult de 6 luni înaintea datei scrutinului în circumscripția electorală în care au loc alegeri, pentru a solicita înscriere în *Registrul electoral* cu adresa de reședință pentru scrutinul respectiv, nu este clar ce condiții trebuie să îndeplinească cetățenii, în conformitate cu alin.(4¹).

În acest context, menționăm că norma propusă este lipsită de claritate și previzibilitate, fiind așadar necesară reexaminarea acesteia.

Suplimentar, având în vedere că obiectul de reglementare al intervenției legislative este reprezentat de modificarea art. 18 alin. (1) și (4¹) din *Legea nr. 115/2015*, apreciem ca fiind necesară reformularea titlului, astfel încât acesta să exprime clar obiectul reglementării, în acord cu art. 41 alin. (1) din *Legea nr. 24/2000*.

Totodată, anexăm punctul de vedere al Autorității Electorale Permanente transmis prin adresa nr.4603/14.03.2023.

III. Punctul de vedere al Guvernului

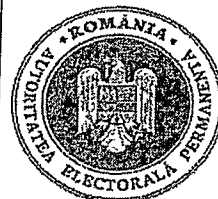
Parlamentul va decide asupra oportunității adoptării acestei inițiative legislative.

Cu stimă,

Ion-Marcuș CIOLACU
PRIM-MINISTRU

**Domnului senator Nicolae-Ionel CIUCĂ
Președintele Senatului**

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

Nr. 2547 / DRP
DATA 15.03.2024

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

Nr. 4603 / 11.03.2024

Către: **Secrătariatul General al Guvernului**
Departamentul pentru Relația cu Parlamentul
drparlament@gov.ro

Domnului Nini Săpunaru, secretar de stat

Referitor la: **Propunerea legislativă pentru modificarea Legii nr.115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali- Bp. 80/2024**

Stimate domnule secretar de stat,

Ca urmare a adresei dumneavoastră nr. 2135/11.03.2024, înregistrată la Autoritatea Electorală Permanentă cu nr. 4603 din 11.03.2024, referitoare la Propunerea legislativă pentru modificarea Legii nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali- Bp. 80/2024, vă comunicăm următoarele:

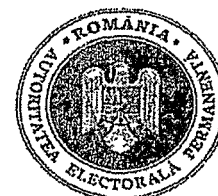
1. Propunerea legislativă vizează modificarea dispozițiilor art. 18 alin. (1) din Legea nr. 115/2015, cu modificările și completările ulterioare, în sensul **eliminării condiției duratei reședinței**, reglementată de acest text normativ.

Astfel, inițiatorii propun revenirea la forma inițială¹ a textului art. 18 alin. (1) mai sus menționat, potrivit căruia „Până cel mai târziu cu 45 de zile înaintea datei scrutinului, cetățenii cu drept de vot care și-au stabilit reședința în circumscripția electorală în care au loc alegeri pot solicita primarului, pe baza actului de identitate, înscrierea în Registrul electoral cu adresa de reședință pentru scrutinul respectiv”.

¹ Forma din Legea nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 349 din 20 mai 2015

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

Totodată, se propune modificarea textului alin. (4¹) al art. 18, după cum urmează: „*Cetățenii care nu îndeplinesc condițiile prezentului articol își vor putea exercita dreptul de vot doar în comuna, orașul, municipiul sau subdiviziunea administrativ-teritorială a municipiului în care își au domiciliul, în condițiile legii*”.

Inițiatorii susțin în cadrul instrumentului de motivare că textul actual al art. 18 alin. (1) din Legea nr. 115/2015 „va duce la îngrădiri semnificative ale dreptului constituțional la vot” în condițiile comasării alegerilor europarlamentare din anul 2024 cu cele locale „cu mai puțin de 6 luni înaintea datei stabilite inițial”.

2. Raportat la conținutul propunerii legislative, arătăm că textele normative referitoare la durata reședinței alegătorului necesară pentru exercitarea dreptului de vot la alegerile locale, au suferit mai multe modificări în cursul ultimilor ani.

Astfel, art. 3 alin. (4) din Legea nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, în vigoare până la data de 22.05.2015, prevedea necesitatea unei durate de minimum 3 luni a reședinței în scopul exercitării dreptului de vot în unitatea administrativ-teritorială respectivă.

La intrarea în vigoare a Legii nr. 115/2015, condiția unei durate minime a reședinței a fost înlăturată.

Prin Legea nr. 256/2023², această condiție a fost reintrodusă, durata obligatorie a reședinței fiind de minimum 6 luni. În prezent, conform art. 18 alin. (1) din Legea nr. 115/2015, „*Până cel mai târziu cu 45 de zile înaintea datei scrutinului, cetățenii cu drept de vot care și-au stabilit reședința de mai mult de 6 luni înaintea datei scrutinului în circumscripția electorală în care au loc alegeri pot solicita primarului, pe baza actului de identitate, înscrierea în Registrul electoral cu adresa de reședință pentru scrutinul respectiv*”.

Totodată, prin aceeași Lege nr. 256/2023 a fost introdus în cadrul art. 18 din Legea nr. 115/2015 un nou alineat, respectiv alin. (4¹), cu următorul conținut: „*Cetățenii care și-au stabilit reședința în circumscripția electorală de mai puțin de 6 luni înaintea datei scrutinului își vor putea exercita dreptul de vot doar în comuna, orașul, municipiul sau subdiviziunea administrativ-teritorială a municipiului în care își au domiciliul*”.

Aceste măsuri normative au vizat, potrivit expunerii de motive ce a însoțit propunerea legislativă³ ce a stat la baza Legii nr. 256/2023, combaterea „turismului electoral” la alegerea autorităților administrației publice locale.

² Legea nr. 256/2023 pentru modificarea și completarea Legii nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 97/2005 privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 678 din 24 iulie 2023.

³ Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții privind evidența persoanelor și actele de identitate ale cetățenilor români - PI-x 90/2023.

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

3. Referitor la actuala propunere legislativă, Bp. 80/2024, reiterăm faptul că reglementarea unei condiții privind durata reședinței alegătorului, necesară pentru exercitarea dreptului de vot la alegerile locale, reprezintă o decizie la latitudinea Parlamentului României, opinie exprimată și în cadrul punctelor noastre de vedere referitoare la P1-x 90/2023 și P1-x 22/2024, transmise Secretariatului General al Guvernului.

Cu toate acestea observăm faptul că, deși inițiatorii fac referire în expunerea de motive la situația particulară a comasării alegerilor europarlamentare și locale în anul 2024, propunerea legislativă vizează modificarea permanentă a prevederilor art. 18 alin. (1) din Legea nr. 115/2015. Referitor la acest aspect, atragem atenția asupra modificării frecvente a legislației electorale, modificare ce poate conduce la o instabilitate a cadrului normativ.

În acest sens, facem trimitere la recomandările Comisiei de la Veneția din „Codul bunelor practici în materie electorală - Linii directoare și raport explicativ” potrivit cărora „alegerile cu adevărat democratice pot fi desfășurate numai dacă sunt satisfăcute anumite condiții fundamentale ale unui stat democratic bazat pe preminența dreptului: drepturile fundamentale, stabilitatea legislației electorale și garanții procedurale efective. (...) Principiile fundamentale ale sistemului electoral european pot fi grantate numai dacă anumite condiții generale sunt respectate:

- Prima condiție generală este respectarea drepturilor fundamentale ale omului și, în special, a libertății de exprimare, de reuniune și de asociere, fără de care nu poate exista o democrație adevărată.

- În al doilea rând, legea electorală trebuie să se bucure de o anumită stabilitate, care ar proteja-o de manipulare de către partidele politice.”

În același Cod se menționează faptul că „Stabilitatea dreptului este un element important al credibilității procesului electoral și este esențială pentru consolidarea democrației. Prin urmare, modificarea frecventă a normelor sau caracterul lor complex pot dezorienta alegătorul. Alegătorul poate conchide, în mod corect sau incorect, că dreptul electoral este doar un instrument cu care operează cei care sunt la putere și că votul alegătorului nu mai este elementul esențial care decide rezultatul scrutinului. (...) Ar fi necesar a se evita, nu atât modificarea sistemelor de scrutin - ele pot fi întotdeauna îmbunătățite - ci modificarea lor frecventă sau cu puțin timp (cel puțin un an) înainte de alegeri. Chiar în absența unei intenții de manipulare, modificările vor fi dictate de interesele iminente ale partidului politic.”

De altfel, în cadrul art. 14 din Ordonanța de urgență nr. 21/2024 privind unele măsuri pentru organizarea și desfășurarea alegerilor pentru membrii din România în Parlamentul European din anul 2024 și a alegerilor pentru autoritățile administrației publice locale din anul 2024 a fost stabilită o derogare de la prevederile art. 18 alin. (4¹) din Legea nr. 115/2015, cu modificările și completările ulterioare, după cum urmează:

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

„Prin derogare, la alegerile pentru autoritățile administrației publice locale din data de 9 iunie 2024, cetățenii cu drept de vot care și-au stabilit reședința în circumscripția electorală cu mai puțin de 60 de zile înaintea datei scrutinului își vor putea exercita dreptul de vot doar în comuna, orașul, municipiul sau subdiviziunea administrativ-teritorială a municipiului în care își au domiciliul”.

În ceea ce privește textul art. 18 alin. (4¹) propus de inițiatori, semnalăm nerespectarea prevederilor Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la claritatea textului actului normativ.

Astfel, în condițiile eliminării condiției duratei reședinței din textul alin. (1) al art. 18, nu rezultă cu claritate la ce condiții face referire textul propus de inițiatori. Mai precizăm că acest text nu se regăsea în forma inițială a Legii nr. 115/2015⁴.

Față de aspectele mai sus menționate, **nu susținem adoptarea** Propunerii legislative pentru modificarea Legii nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali— Bp. 80/2024 **în forma propusă de inițiatori.**

Cu considerație,

Președinte,
Toni GREBLĂ

⁴ publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 349 din 20 mai 2015